

Akademie výtvarných umění v Praze
Studijní program Výtvarná umění
Ateliér Intermédia 3

DIPLOMOVÁ PRÁCE

NA AVU
AVU STORIES

Vypracovala: Zuzana Jírová
Vedoucí diplomové práce: prof. Tomáš Vaňek
Oponent diplomové práce: MgA. Jiří Ptáček

Akademický rok 2022/2023

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucímu mé diplomové práce Tomášovi Vaňkovi za metodologickou pomoc při zpracování mé práce. Dále bych ráda poděkovala asistentovi ateliéru Jirkovi Skálovi za technickou pomoc, konzultantce Magdaleně Stanové a oponentovi Jiřímu Ptáčkovi za pomoc při teoretické části mé práce. Chtěla bych také poděkovat mým příbuzným a všem dalším za velkou podporu v čase mé diplomové práce.

Zabývala jsem se tím, co mě nejvíce upřímně zajímá, což jsou drby a divnosti mezilidských vztahů. Jejich podoba nese realitu i fikci. Hledám lidskost v pomlouvání. Baví mě emoce. Mezilidské vztahy se zrcadlí navzájem, poznávají se skrz sebe samotné.

V mém časosběrném komiksu NA AVU se objevují vážná i banální témata s ironií a nadsázkou. Sbírám drby, interpetuji si je po svém. „Drb“, „ drbna“ a „drbání“ mají odjakživa malomyslný status. Jsou ale komoditou, hiearchií, politikou, mocí, volným časem nebo cestou k úspěchu. Vždy záleží na tom, kdo co řekl a udělal...

Sedm dílů jako sedm let je již rovnou daný koncept, do kterého jsem dosazovala moje zážitky nejen z AVU. Mapuji sebe od prváku až do diplomky. Počínám trochu entuziasticky, někdy až moralisticky, jako prvák, který všemu rozumí, až do podoby otrkaného umělce, částečně už protkaného uměleckým světem... Hledám situace, které jsou všem blízké a známe. Řeším, jak se neztrapnit v umělecké komunitě, jak si nacenit obraz a zaplatit zdrávko a ustát keci slizskejch dědků, kterejch je plnej svět.

Nevyhnu se existencialitě, ani nostalgii uběhlého času. Zajímá mě jednotlivec ztělesňující cosi morálního, bojující proti něčemu. Před usnutím si představuji, jak chodím skrz zdi různých institucí a lidé mě nevidí ani necítí.

Kreslím o reálných lidech, kteří se navzájem většinou znají a dopředu i počítám s tím, že mé komiksy budou číst především tito lidé. Pokouším se nalézt to, čím jsou tito lidé typičtí. Jeden z mých komiksů vyprávěl o Nicole z úřadu práce, která je silným prototypem sebe samé - úřednice, která v noci hraje automaty, bere speed a přes den pracuje na sociálním oddělení. Nedávají mi spát různé charaktery. Třeba slizský sběratel, naivní student umění, umělecká hrdinka, která šla za každou cenu žít do Londýna, přestože neměla peníze, jelikož ji držela víra, že právě tam v umění uspěje, ať je kýmkoliv...

Ráda pracuji s časovostí, s cykly, s opakováním, předpovídáním příběhu, prolínáním, s vlastními žánry a vlastními interpretacemi toho, co se stalo, s volným polem, s mocí a s hranicemi, které necenzurují nic a nikoho. Jako modely používám fotky z veřejných zdrojů. Jsou to fotky ze sociálních sítí, které následně představuji do vlastních koláží. Nevyhnu se pocitům trapnosti a zadostiučinění.

Institucionální téma mé diplomové práce je jednou z etap, které jsem prožila během sedmi let na AVU a navazuji jím na své předchozí komiksy. Kresbu vnímám jako jednotnou dlouhou linii, která protkávává prožitky napříč časem. Umělecká škola pro mě byla intenzivní zkušeností, co se týká sledování překvapivě nových a nezvyklých vztahů. Neznala jsem do té doby školu, kde se vztahy různých pozic takhle silně prolínají, ale můj komiks nechce situace hodnotit, chce je vnímat a procházet kolem nich stejně, jako všechny mé ostatní.

Nikde není psáno, co je a co není komiks. Přestože takhle nazývám své knihy, neinspiruje mě jeho klasická forma. Z počátku se mi líbil název konceptuální komiks, ale byl už mnohokrát použit. Na platformě UbuWeb jsem našla kurátorskou sbírku konceptuálních komiksů umělce Ilana Manouacha, který řeší komiks teoreticky, zakotvuje toto volné pole do kontextu. Jeho výběr ukazuje, že komiksem může být i pouhá prázdná strana v knize nebo ilustrace fungující samy za sebe.

Pro mě je komiks příběh, který se odehrál v realitě a následně byl několikrát interpretován v mé hlavě a kresba, která ho utváří, je občas jen nástrojem a komentářem nesoucí obsah. Občas ji jako médium samotné přestanu vnímat, touha skrz ní něco říci se stává rychlejší, než kresba samotná. Na chodbě v mezipatře avu vždy probíhaly vedlejší situace, třeba cígo, párty nebo různý keci. Chodbou se projde podobně rychle, jako když se šíří drby.

Všechny mé komiksy kreslím již od prvního ročníku v tabletu. Tablet pro mě není ani tak zásadní jako médium samo o sobě, ale to, co a jak je z něj vzejde, jak formou tisku, tak různých manuálních technik, od ručně malovaného obrazu, sítotisku, potišťného reliéfu, tvarů osvobozených z podkladu malířského plátna nebo airbrush. Souběžně s konáním věcí mám v hlavě neustále otázku, jaké předsudky zastává společnost vůči tištěnému obrazu. Uvidíme, jak se budou cirkulovat a technicky interpretovat obrazy umělé inteligence, to mě velmi zajímá... Zkusila jsem AI zadat úkol, aby vytvořila komiks z univerzitního prostředí se všemi vztahy, které se tam dějí. Bylo to kýčovitě namalované, vypadalo to spíš jako série z High School Musical, nebo takový běčkovější Breakfast Club, můj velmi oblíbený film Johna Hughese ze středoškolského prostředí.

Více než celý příběh vnímám útržky a detaily v přístupech různých autorů a autorek v různých disciplínách, stejně mě ale i inspirují přístupy k životu obyčejných lidí, jejichž osudy mě baví v realitě sledovat, protože se od filmu liší svou nelineárností.

V telenovelách jsou emoce tak přímé a rychlé, že nemá cenu je jakkoliv hodnotit. Prostě jsou. Inspirují mě různé momenty v Columbovi, když vypráví o svém synovci či ženě, které nikdo nikdy neviděl. Líbil se mi také umělecký odkaz na Columba umělce Romana Štětiny, v jehož vystříhaných videích Columbo hledá vraha, ale stále ho nenachází. Myslím si, že nás ale nakonec stejně baví realita filmu, chceme, aby se našel viník. Baví mě momenty, když se ve filmech mluví o obrazech nebo pohlednicích, někdo se na ně přímo dívá, ale divák je za celý film nevidí, může si pouze vyvodit představu z onoho vyprávění o obraze.

UbuWeb, *Conceptual comics*, 1996, <https://ubuweb.com/cc/index.html>, Ilan MANOUCHA.

Kenny ORTEGA, *High School Musical*, film, USA, 93 min.

John HUGHES, *The Breakfast Club*, film, USA, 97 min, 1985.

Richard LEVINSON/William LINK, *Columbo*, seriál, USA, 1971–2003.

Roman ŠTĚTINA, *Ztracený případ*, film, Česká Republika, 58 min, 2014.

Odpuzují mě i fascinují známé animace kreslíře Joana Cornellà, je mi blízká jejich ironická ledovost a děsivost, je mi blízká i vizuálem. Vzdáleně podobnou bizarnost nacházím i povaze děl Juliana Opieho.

Zajímají mě, jak kdo prožívá různé druhy lásky. Prý není možné tvořit umělecké dílo nebo psát o svém objektu touhy ve stavu toužení? O tom spekuluje Roland Barthes v knize *Fragmenty milostného diskurzu*. Zažila jsem, jak se témata něšťastných vztahů a lásky neřeší nebo mají před nimi přednost jiné věci. Mladý Werther si uvědomoval silnou klišovitost svého utrpení, přesto si připadal, jak kdyby své pocity nesl jako jediný na světě. Aby mu povrchní společnost mohla rozumět, musela by se na chvíli zastavit a podívat se na jeho duši pod mikroskopem?

Silnou kritiku nesoucí film *Zkouška umění* byl náhledem do přijímačkového světa, na můj vkus příliš krátký, jehož nahodilost ztrácí potřebnou empatii vůči jednotlivcům. Viděla bych ho spíš jako kratší seriál. Přesto otevřela současně citlivé otázky viktimizace.

Kreslím etapy a reflektuji situace, které proběhly, opravdu proběhly a to mě baví. Po diplomové práci bych si přála všechny díly AVU komiksu vydat ve větším nákladu a znova postupně drby odkrývat. Chtěla bych, aby mé nadcházející knihy dokázaly pracovat s trapnými emocemi a drby stejně uvolněně, jako s těmi bezpečnými, které tyto lidské vlastnosti překrývají.

Joan CORNELLÀ , „Joan Cornellà“ animace, *YouTube*, vytvořeno uživatelem joancornella3053, 2015, <https://www.youtube.com/@joancornella3053/videos>.

Julian OPIE, www.julianopie.com.

Roland BARTHES, *Fragmenty milostného diskurzu*, Červený Kostelec : [Pavel Mervart](#) 2008.

Johhan W. GOETHE, *Utrpení mladého Werthera*, Německo, 1774, Česky vydáno 1901.

Adéla Komrzý, Tomáš Bojar, *Zkouška umění*, Česká republika, délka 102 min, 2022.